

زیر آسمان فیروزه ای

روایت حسن خمینی از دیدار با «مارکز»

● **شرق:**انتشار خبر درگذشت گابریل گارسیا مارکز، واکنش شخصیت‌های فرهنگی و سیاسی جهان همچون باراک اوباما و بیل کلینتون را به‌دنبال داشت. در این میان یکی از شخصیت‌های سیاسی ایرانی که به این نویسنده دیدار داشته سیدحسن خمینی نوه بنیانگذار جمهوری اسلامی و تولیت آستان ایشان است. سیدحسن خمینی روز گذشته خاطره‌ای از دیدارش با خالق «صدسال تنهایی» را در سایت «جماران» منتشر کرد که با همکاری فیدل کاسترو رهبر اسبق کوبا با مارکز انجام شده است. در این یادداشت آمده است: «سال‌های آغازین دهه ۸۰ شمسی بود که سفری به کوبا داشتم. فیدل کاسترو قبل از آن به ایران آمده بود و یکبار در حرم امام و بار دیگر هم در جماران او را ملاقات کرده بودم و هر دو بار مرا به اصرار -البته به احترام امام- به کوبا دعوت کرده بود و گفته بود هدفش آن است که احترام خود را به امام خمینی نشان دهد. تابستان همان سال راهی کوبا شدم. شب اول سر میز شام کاسترو بود. من به ادبیات آگاه شدم و گفت که گابریل گارسیا مارکز در کوباست، آیا مایلم که او را ببینم؟ من همان سال‌ها با آثار او آشنا شده بودم و با کمال میل استقبال کردم. فردای آن روز، پیرمرد با تواضع کامل به اقامتگاه هیات ما آمد. عصایی در دست داشت و به گمانم مشکل راه می‌رفت. درباره رتالیسم جادویی صحبت شد. احساس کرد در کلام من کنایه‌ای است به کتاب آیات شیطانی که نویسنده‌اش مدعی است آن را به سبک مذکور نگاشته است. کلام را به آن حوزه کشاند و به‌شدت از کتاب یادشده انتقاد کرد. گفتیم اتفاقا در ایران برخی کوشیده‌اند در نقد این کتاب، تکلیف آن را از رتالیسم جادویی جدا کنند. پرسید مگر این حرف‌ها در آن‌سوی دنیا هم مطرح است؟ و بعد خود باافاصله گفت «هزارویک‌شب و قالیچه پرنده» پیشتر این سبک است. حرف‌هایی داشتم اما گذاشتم او سخن بگوید. مارکز کم‌حرف بود و به نظرزم از ادبیات ما اطلاع چندانی نداشت. وی حضور گرم و مغتنمی داشت و بسیار مودب بود. می‌گفت ماهه‌ایی از سال را میهمان کاسترو است ولی به گمانم گفت که زندگی‌اش در مکزیک مستقر است. آخرالامر چند عکس به یادگار گرفتیم که نمی‌دام کجاست. یکی از دوستان که به طور اتفاقی ترجمه فارسی کتاب «صدسال تنهایی» او را در سفر همراه داشت، از مارکز خواست تا کتابش را امضا کند. وی این کار را کرد ولی به نظرم با اکرار شاید به این جهت که چاپ کتابش را بدون اجازه و حق‌التالیف نمی‌پسندید. به‌نوعی هم که بفهمیم پرسید مگر کتاب‌های من به فارسی ترجمه شده است؟ بعدها شنیدم که او داستان دیدارمان را در جایی -گویا با نشریه‌ای فرانسوی زبان- تعریف کرده است، اما هنوز آن را ندیده‌ام. خدایش رحمت کند، شاید فرصتی دست داد و بیشتر درباره صحبت‌های آن شب نوشتم.»

خبر سازان

«مرد تنهای شب» در نمایشگاه

ترانه‌های «حبیب» مجوز گرفت

● **شرق:** کتاب ترانه‌های حبیب محبیان با نام «مرد تنهای شب» از آلبومی که گفته بود قصد دارد در ایران منتشر کند، زودتر منتشر شد. حبیب محبیان، خواننده‌ای که در دو، سه‌سال اخیر در تهران به‌سفر می‌پرد، کتابی با عنوان «مرد تنهای شب» منتشر می‌کند. این کتاب شامل ترانه‌های این خواننده است و به‌نام یکی از معروف‌ترین ترانه‌های او نام گرفته که برای از سوی نشر نصیرا منتشر شده و در نمایشگاه کتاب امسال عرضه خواهد شد. بابک ابازری، مدیرعامل انتشارات نصیرا در این‌باره به مهر گفت: «این کتاب که گزیده‌ای از آثار و ترانه‌های سال‌های فعالیت حبیب محبیان را شامل می‌شود، با عنوان «مرد تنهای شب» همه مجوزهای لازم برای انتشار را اخذ کرده که برای عرضه در نمایشگاه کتاب تهران آماده می‌شود.» اما حبیب در سال‌هایی که ساکن ایران شده، به‌دنبال انتشار آلبومی در زمینه موسیقی نیز بوده است. او در گفت‌وگویی که سال ۹۱ با ایسنا انجام داد، در مورد آلبوم خود گفته بود: «انتشار آلبومم در ایران کاملاً جدی است. شاید کمی زمانش طولانی شده باشد اما مذاکرات صورت گرفته و جلسات فراوانی برگزار شده است. مقامات ارشد، موافقت خود را حتی به‌صورت مکتوب به من اعلام کرده‌اند و از این لحاظ هیچ مشکلی وجود ندارد. این مذاکر همه مستند و موجود است و مشکلی نیست» او در مورد تأخیر در انتشار این آلبوم عنوان کرده بود: «به‌خاطر وجود برخی افراد شخصی و غیردولتی که انگیزه‌های مالی عجیب‌وغریبی را سعی داشتند با من محقق کنند، کار کمی عقب افتاده است. در حال حاضر هم نسخه نهایی آلبوم در حال میکس و مسترینگ است و منتظر یک اتفاق یا موقعیت خوب هستیم که بعد از انجام مراحل مجوز، آلبوم را در داخل کشور منتشر کنیم.»این‌حال پیروز ارجمند،مدیر دفتر موسیقی وزارت ارشاد در پاسخ به سوال «شرق» مبنی بر اینکه آیا درخواستی از سوی حبیب برای انتشار آلبوم یا برگزاری کنسرت به این دفتر صادر شده است؟ چنین گفت: «هیچ تقاضایی از جانب او دریافت نکردیم. هر موقع که او تقاضای خود را مبنی بر انتشار آلبوم مطرح کند، ما هم آن را بررسی می‌کنیم.»

پرویز براتی/نیماتوسلی: ۲۳روز از نگهداری پیکر ریچارد فرای در یک سردخانه در بوستون ماساچوست، نزدیک هاروارد می‌گذرد. پیکر ایران‌شناس برجسته آمریکایی در حالی در کشمکش انتقال یا عدم انتقال به ایران قرار دارد، که دوست و همکار ریچارد فرای در گفت‌وگو با «شرق» از زوایای تازه زندگی این ایران‌شناس در فاصله سه‌هفته مانده به مرگ پرده برداشت؛ زوایایی که احتمال دارد طی روزهای آتی، گره ناگشوده تدفین این ایران‌شناس را هرچه زودتر در جایی غیر از اصفهان بگشاید

فرای، دنبال مکان جایگزین بود

ظاهرا ریچارد فرای قبل مرگ پیش‌بینی می‌کرد خانواده‌اش بر سر اجرای وصیت او در ایران با چالش مواجه شوند. «شرق» طی روزهای گذشته تلاش کرد ضمن مکاتبه با تماس با «عدن نی»، همسر ایرانی، اسوری ایران‌شناس، راحل و نظر او را در این مورد جویا شود. خاتم عدن حاضر به انجام گفت‌وگو نشد؛با این حال افشین زند، محقق مستقل دانشگاه هاروارد و دوست ریچارد فرای که پروژه مشترکی با فرای تحت عنوان «توماس جفرسون و گرووش کبیر» انجام داده، درباره آخرین روزهای عمر دوست و همکارش اظهارنظر کرد. زند، ۱۷ آوریل (۲۸ فروردین) در پاسخ به سوالات «شرق» در مورد آخرین روزهای عمر این ایران‌شناس نوشت: «او در روزهای آخر عمرش چندان نمی‌توانست به‌وضوح و راحتی صحبت کند فقط توانست یکی، دوهفته قبل از مرگش به دشواری چند کلمه بر زبان بیاورد. قبل از آن، او دچار اختلال زبانی شده بود، اما امکان درک نیمی از صحبت‌ها و جملاتش وجود داشت. دو هفته قبل از مرگش به من راجع به این موضوع که باید حتماً کتابی را که با هم راجع به گرووش و جفرسون قرار بود بنویسیم صحبت کرده بود.»زند که پاسخ‌سوال‌ها را از طریق ایمیل رسمی بنیاد ریچارد فرای (richardfrye.org) داده، در پاسخ به این سوال که اگر خانواده فرای موافق دفن جسد او در شهر دیگری غیر

شرق: پیکر گابریل گارسیا مارکز در خاک هیچ کشوری دفن نخواهد شد. او وصیت کرده که پیکرش سوزانده شود. بر اساس همین وصیتنامه خانواده او اعلام کرده‌اند که این مراسم به‌صورت خصوصی برگزار خواهد شد. اما دولت مکزیک که به مناسبت درگذشت این نویسنده کلمبیایی سه روز عزای عمومی اعلام کرده است برای علاقمندان گلیو مراسم وداع برگزار می‌کند. جسد مارکز روز جمعه در میان بدرقه علاقه‌مندانش به مرکز تدفین گارسیا لویز مکزیکو سیتی منتقل شده و در آنجا نگهداری می‌شود. به گزارش روزنامه هرالد تریبون این مراسم در کاخ هنرهای زیبای مکزیکوسیتی روز دوشنبه ۲۱ آوریل برگزار خواهد شد. مارا کریستینا گارسیا سیدا، مدیر موسسه ملی هنرهای زیبای مکزیک در نشست خبری که به این مناسبت برگزار شد اعلام کرد: شرکت در وداع عمومی برای عموم علاقه‌مندان نویسنده ممکن خواهد بود.» او از رسانه‌ها خواست تا حریم خانواده مارکز را رعایت کنند و به تصمیمشان برای نگرفتن مراسم تدفین او احترام بگذارند. با آنکه پیکر مارکز قرار نیست به خاک سپرده شود اما نگهداری خاکسترش در مکزیک یا کلمبیا یکی از موضوعاتی است که هنوز خانواده خالق صدسال تنهایی هنوز به توافق نرسیده‌اند. مارکز متولد ار کاتا در کلمبیا بود. به‌همین

برای اولین بار در سایت باستانی ۷هزار ساله انجام شد

خلق اثر مفهومی در یک محوطه باستانی

شرق:محوطه باستانی «شهر یری» با قدمتی بیش از هفت‌هزار سال حفاصل شهرهای اردبیل و مشگین‌شهر از جمله مهم‌ترین آثار به‌جای‌مانده از عصر آهن در ایران است. این محوطه کهن که کمتر از آن ذکری به میان می‌آید، انگیزه‌ای را برای علیرضا امیرحاجی، هنرمند مفهومی ایجاد کرد تا با طراحی یک چیدمان مفهومی نگاه‌ها را به سمت این معبد باستانی جلب کند.

چیدمان اسنگ – آینه» اثری است متشکل از ۲۰سازه چسبی با آینه‌هایی که به دوطرفشان متصل شده است. امیرحاجی با چیدن این آینه‌ها در کنار سنگ‌افراشته‌های این معبد کهن قصد دارد بیننده را به‌طور هم‌زمان با دو تصویر درگیر کند. نخست نگاره‌های باستانی حکاکی‌شده بر روی سنگ‌افراشته‌ها که بازمانی انتزاعی از انسان هفت‌هزارسال پیش این سرزمین است و دوم تصویری که مخاطب از خودش در آینه می‌بیند. دغدغه اصلی هنرمند به گفته خودش بازایی هویت‌های امروز و دیروز است. این پروژه محیطی با حمایت و نظارت معاونت میراث فرهنگی استان اردبیل و تیم باستان‌شناسی آن و اداره میراث‌فرهنگی شهر مشگین‌شهر عملی شده است که در نوع خود بی‌نظیر است و تا به‌حال هیچ هنرمندی در حوزه تجسمی و مفهومی و یک محوطه باستانی دست به خلق آثار هنری زده است. وی درباره روند اجرای این پروژه می‌گوید: «این پروژه اولین همکاری میان‌رشته بین حوزه هنر مفهومی و باستان‌شناسی است. مقدمات و پیش‌تولید این طرح در سال قبل آغاز شد و

داوران جایزه کتاب سال شعر «خبرنگاران» معرفی شدند

شرق: داوران هشتمین دوره جایزه کتاب سال شعر «خبرنگاران» از سوی دبیرخانه این جایزه اعلام شدند. هرساله داوران این جایزه را گروهی از اهالی ادبیات فعال در حوزه رسانه تشکیل می‌دهند که این دوره هم اسدالله امرایی، علیرضا بهرامی، یاسین نمکچیان و محمد ولی‌زاده اعضای آن را تشکیل می‌دهند و محمود معتقدی به‌عنوان داور افتخاری آنها را همراهی می‌کند. جایزه کتاب سال شعر «خبرنگاران» در هشتمین دوره، برای امکان رونمایی از کتاب‌های برگزیدگان دوره‌های چهارم تا هفتم است.

روایت ۳ هفته آخر زندگی «ایران‌شناس آمریکایی»

ترجیح «فرای» به دفن در یزد

از اصفهان باشند، چه شهرهای جایگزینی منظرشان است، جواب می‌دهد: «او و همسرش، سه‌هفته قبل از مرگش از من خواستند که او در یزد دفن شود. فرزندان ارشد او (مربوط به همسر سابقش)، پس از مرگ او شیراز را مطرح کردند؛ زیرا آنها وقتی خردسال بودند (سال‌های ۱۹۶۹ تا ۱۹۷۵) در این شهر سکونت‌داشتند.»

من جاسوس نیستم

زند، در تاریخ ۱۲اکتبر ۲۰۱۰، نامه‌ای از فرای تحت عنوان «درباره مرگ و خاکسپاری» در اصفهان دریافت کرده بود. در بخش‌هایی از نامه آمده است: «من جاسوس نیستم. ایرانی‌ها مرا خوب می‌شناسند. سابقه من مشخص است.

«گابو» در خاک هیچ کشوری دفن نمی‌شود

«مارکز»: پیکرم سوزانده شود

دلیل خانواده پرجمعیت مارکز ترجیح می‌دهند تا او در زادگاهش به خاک سپرده شود. آیدا خواهر کوچک‌تر مارکز به خبرگزاری‌ها گفته آرزو دارد تا خاکستر برادرش به کلمبیا منتقل شود؛ «گابو متعلق به کلمبیاست.» اما از آن سو مرسدس همسر مارکز مکزکی است و او خانواده‌اش ۲۰سال اخیر و به‌دنبال مشکلاتی که دولت کلمبیا برای مارکز به وجود آورد ساکن مکزیک هستند. به همین دلیل نظر نهایی را همسر مارکز و رودریگو و گونزالو پسرانش خواهند داد که هنوز در این مورد اظهار نظری نکردند. اما از آن‌سو خوان مانوئل سانتوز رئیس‌جمهوری کلمبیا که مانند مکزیک سه روز عزای عمومی در کلمبیا اعلام کرده قصد دارد همراه همسرش برای شرکت در مراسم وداع با مارکز روز دوشنبه راهی مکزیک شود. مرگ گابو با بازتاب زیادی در جهان مواجه شد و میلیون‌ها

که سال‌ها پایتخت صفویه بود و سرشار از نمادهای ایرانی و اسلامی است.» در ادامه نامه آمده است: «درست زمان ریاست‌جمهوری خاتمی بود که درخواستم برای دفن‌شدن در کنار زاینده‌رود را دوباره مطرح کردم و ایشان نیز استقبال کردند و شهردار وقت اصفهان و استاندار آن زمان اصفهان نیز موافقت کردند که این اتفاق بعد از مرگم صورت گیرد. زمان رییس‌جمهوری احمدی‌نژاد نیز، او حتی خانهای در اصفهان به من بخشید که این حق را به من داد تا آخر عمر در اصفهان زندگی کنم و من هشتم آگوست ۲۰۱۰ به اصفهان آمدم. اتهام اینکه برای سیا فعالیت می‌کردم و چیزهای دیگر شبیه این را قویا رد می‌کنم.»

جنتی: دولت، وصی فرای محسوب نمی‌شود

با روشن‌شدن نیت خانواده فرای برای دفن پیکر او در یزد یا شیراز، گره تدفین این ایران‌شناس بازشدنی به‌نظر می‌رسد. در آخرین واکنش‌ها، وزیر ارشاد روز جمعه ۲۹فروردین در حاشیه بازدید از مراحل آماده‌سازی نمایشگاه کتاب تهران درباره سرنوشت دفن «ریچارد فسرای»، اظهارنظر کرد. علی جنتی در این‌باره به «ایسنا» گفته: «خیلی در این رابطه اطلاعی ندارم، اما دولت جدید که وصی ایشان محسوب نمی‌شود. ممکن است هر کس وصیت کند جایی دفنش کنند. هر کس وصی ایشان است برود و به وصیت ایشان عمل کند.» کاظم موسوی‌بجنوردی، رییس مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی پیگیر دفن «ریچارد فسرای» در ایران و در عین حال، «وصی» این ایران‌شناس است. او در روزهای گذشته درباره آخرین وضعیت ماجرای دفن این ایران‌شناس گفته است: «با اینکه هنوز پاسخ نامه‌هایی که برای رییس‌جمهور درباره وضعیت انتقال پیکر «فرای» به ایران نوشتم، به دستم نرسیده، اما مشاور مقام‌معمظم‌هری را در جریان گذاشتم تا نظر ایشان را برای عمل به وصیت‌نامه این ایران‌شناس شناخته‌شده‌بخواهد.»

آبان جنوبی: خیابان کریم خان زند

خیابان آبان جنوبی، نبش چهارراه ورشو

تلفن : ۸۸۹۹۰۴۶۲۵-۸۸۹۳۰۳۶۳

نیاوران: خیابان دکتر باهنر(نیاوران)

قبل از دوراهی دزاشیب

تلفن : ۲۲۷۲۴۴۰۰-۲۲۷۲۴۲۰۰

صبحانه متفاوت در سام ستر

فرشته: سام ستر- طبقه ۸

تلفن : ۲۲۶۵۲۸۴۱

www.leon1960.com

چهار روز

با همراهی سازهای ابداعی

«شجریان»

دور اروپا کنسرت می‌گذارد

● **شرق:** کنسرت استاد آواز ایران همراه با گروه شهناز و سازهای ابداعی او در کشورهای اروپایی برگزار می‌شود. محمدرضا شجریان تور جدید کنسرت‌های خود را با گروه شهناز و به همراه سازهای ابداعی‌اش در سپتامبر سال‌جاری در کشورهای آلمان، فرانسه، اتریش، انگلستان و سوئد برپا می‌کند. این کنسرت با آهنگسازی و همراهی سعید فرچپوری، با تنظیم و سرپرستی مجید درخشانی و به همت شرکت تارپروداکشن به مدیریت مجید عبیدی به روی صحنه می‌رود. خبرهای تکمیلی این کنسرت نیز در سایت www.mohammadrezashajarian.com منتشر می‌شود. شجریان در حالی تور کنسرت خود را با سازهای ابداعی‌اش برگزار می‌کند که شهروپر سال گذشته، دومین نمایشگاه از این سازها را در خانه هنرمندان برگزار کرد. در این نمایشگاه، خانواده صراحی در چهار اندازه (شاه صراحی، صراحی باس، صراحی آلتو، صراحی سوپرانو)، خانواده شهرآشوب در چهار اندازه (شبه‌بانگ، شهنواز، شهرآشوب آلتو، شهر آشوب سوپرانو)، سبوز، دل و دل در دو اندازه (دل و دل آلتو، دل و دل سوپرانو)، خانواده سازهای مضرابی (سافرو، باربد، کرشمه) و سنتورهایی با ساختار جدید و تندر بود. شجریان درباره این نمایشگاه گفته بود: «این نمایشگاه ادامه همان نمایشگاهی است که در سال ۱۳۹۰ برگزار شد، با این تفاوت که سازها برای عرضه در دنیای موسیقی و سفارش تولید به نمایش درمی‌آید.»استاد آواز ایران درباره لزوم ساخت سازهای ابداعی در موسیقی ایران عنوان کرده بود: «سازهای ابداعی، این قابلیت را دارد که در کنار سازهای سنتی قرار گیرد. من بیش از ۵۰سال است که با موسیقی، خواننده، نوازنده و آهنگساز در ارتباط هستم و از سوی دیگر سلیقه مخاطب را می‌شناسم؛ به همین دلیل معتقدم که موسیقی ایران به سازهای جدید و صداهای تازه نیاز دارد. در طول عمر حرفه‌ای هنری خود، دانش و تجربه کسب کردم و به این نتیجه رسیدم‌ام که در موسیقی ایران به سازهایی نیاز است که نوازنده یا آهنگساز با آن راحت باشد و صداهای تازه خلق کند.»